

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕННИЯ ФРОНТ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Излиза три пъти седмично

Год. XXI, бр. 117 (2190)

Велико Търново, четвъртък, 30 септември 1965 г.

Цена 2 стотинки

ОЖЕСТОЧЕНИ СРАЖЕНИЯ В ЮЖЕН ВЬЕТНАМ

НЮ ЙОРК, 29 септември (БТА). — Западните осведомителни агенции съобщават за голямо сражение между партизаните и правителствените части, започнало вчера в района на планинския проход Фу Ку — на около 300 мили северозападно от Сайгон. Сведенията изтъква Ройтер, са твърде осекдени, но все пак се узнава, че правителствените сили са подложени на силен минохвъргачен огън. Южновьетнамските военни източници потвърждават, че сражението има много ожесточен характер, но не изясняват данни за броя на жертвите. Те са съобщили, че в боя участвуват няколко правителствени батальона, като днес успешно са били изпратени нови подкрепления.

На 72 километра северозападно от Куй Нхон е станало едно от най-големите сражения през последно време. Четирите партизански батальона — според АП — днес са нападнали голямо правителствено поделение и са го обхванали като с клещи от три страни. Агенция АП изтъква, че за последните няколко месеца това е най-големият партизански контингент, атакувал южновьетнамски военни части.

Англия говори за българската жена-летец

ЛОНДОН, 29 септември (БТА). — Самолетът на ТАБСО „ИЛ-18“ беше над лондонското летище „Хийтроу“. На контролните уреди в пилотската кабинета седи изпитаната наша пилотка Мария Атанасова. Тя поиска разрешение да приземи големия самолет. И в контролната кула на летището настъпи суматоха. Крайно „изненадани“ английските диспечери чуваха за пръв път женски глас да иска разрешение за приземяване. Новината се разпространи като мълния из летището. Журналистите се разтичаха, завърнаха телефоните в българското посолство и в министерството на гражданската авиация. От министерството им заявиха, че Мария Атанасова е първата жена, ползвала голям пътнически самолет

на лондонското летище. Първата жена-пилот на лондонското летище — българка — това вече беше сензация дори за спокойната Англия. Журналистите нахълтаха в самолета. Снимки, интервюта. Само след няколко часа радиото и телевизията излъчиха репортажи за цялата страна. А днес всички централни вестници поместват обширни материали и снимки. Големите вестници „Дейли експрес“, „Дейли мейл“ и „Сън“ отделили по половин страница за снимки на Мария Атанасова и интервюта с нея. „Дейли уъркър“ и „Дейли скен“ отделили на този своеобразен рекорд централно място на първа страница. Илюстрирани материали поместиха и „Таймс“, „Дейли телеграф“ и „Дейли мърър“.

От страниците на английските вестници днес гледа усмихнатото лице на една българка жена, която в продължение на 17 години лети български самолет по наши и чужди небеса.

НАКРАТКО

ЛОНДОН. Шест дни изтекоха от формалното прекратяване на огъня на индийско-пакистанската граница, но всъщност от съобщенията на осведомителните агенции личи, че и двете държави нарупават стотрудното.

НЮ ЙОРК. — В източните райони на Конго правителството на Чомбе провежда широка накателна акция против контрабандистите. Както съобщава кореспондентът на агенция Асошиейтед прес от Леополвил, правителството на Чомбе извършва тази операция с помощта на белгийски военни.

НЮ ЙОРК. — Само 104 трупа са намерени досега в развалините на селището Агонишпо, засилано зачерва от потоци лава и горещ пепел при изригването на вулкана Таал (Филипините). Работата на спасителните отряди е много затруднена, поради новите изригвания на вулкана, продължили почти пелия ден. Според проучванията на един от специалистите водите на езерото на юг вулкана се е отворил нов кратер, от чието действие водата сякаш ври.

СТ. ЗЛАТАРЕВ

ст. агроном по торенето при Управлението на селско-стопанското производство

ПРИСЕНТЪБНОТО ТОРЕНЕ

ТЕМИ НА ДЕНЯ

Торенето на пшеницата е от особено голямо значение за получаване на високи и устойчиви добиви. При почвените и климатическите особености на нашия окръг по ефект с него може да се сравнява само напояването. Правилно наторената през есента пшеница със суперфосфат е по-високожизна, по-голям процент от братята се образуват още през есента, а рано през пролетта се развиват бързо и дружно.

При внасянето на суперфосфата в почвата част от съдържателя се в него фосфорна киселина се усвоява лесно от растението, но голяма част от нея претърпява редица промени, които причиняват превръщането ѝ в малко достъпно или недостъпно състояние. Така че през първата година се използва около една четвърт от фосфорната киселина на суперфосфата.

Когато внасяме гранулиран суперфосфат, в почвата

се създават така наречените „фосфорни огнища“. В тях се образуват по-други фосфорни съединения, отколкото тези, когато торът реагира с цялата почвена маса. Концентрацията на P_2O_5 в почвата в тези огнища е такава, че в нея могат в течение на продължително време да се съхраняват достъпни за растението водноразтворими фосфати. По този начин фосфорната гранула служи като продължителен източник на достъпна за растението фосфорна киселина.

Особено голям ефект на фосфорното торене се получава, когато гранулираният тор се внася присенбено, при което се поставя близо до семената. Тогава растението усвоява изобилната фосфорна храна още в най-ранния период, което по-нататък се отразява много благоприятно върху развитието им до края на вегетацията. Многобройни опити и практиката у нас и в Съветския съюз показват, че 8—10 кг гранулиран суперфосфат, да-

ден едновременно със сеитбата на пшеницата, дава едновременно увеличение на добива, както при разпръскването на 35—40 кг праховиден суперфосфат на декар.

Най-подходяща големината на гранулите е 2—5 милиметра. Затова е необходимо торът да се пресее през две сита с посочените размери, като за присенбено торене се използват само гранулите, преминали през голямото и задържани от малкото сито. Смесването със семената става непосредствено преди сеитбата. Ако семената престоят по-дълго време, например, няколко денонощия в съприкосновение с тора, губят част от кълняемостта си. Нагласяването на редосеитката за комбинирана сеитба става по обикновения начин. Например, ако се засява по 26 кг семе и 10 кг суперфосфат на декар, редосеитката се нагласява да засява по 36 килограма на декар. По време на сеитбата семото в сандъка на редосеитката трябва от време на

време да се разбърква, тъй като настъпва разслояване между семената и суперфосфата и може да се получи неравномерна гъстота на сеитбата.

Времето за сеитбата на пшеницата настъпва в много стопанства, като в Долна Оряховица. Джулюница и други, правилно оценяват значението на това мероприятие и прилагат масово присенбено торене. Но в редица кооперативи не само ръководителите, но и специалистите се въздържат и не полагат никакви усилия за приготвяне на повече гранулиран суперфосфат за присенбено торене. А това е важно и отговорна задача, от решаването на която до голяма степен ще зависи да затвърдим и надвишим получените добиви от пшеницата в нашия окръг.

СТ. ЗЛАТАРЕВ

ст. агроном по торенето при Управлението на селско-стопанското производство

Поливането си каза думата

В СЯКА ГОДИНА в участък Върбица при Долнооряховския кооператив захарното цвекло е една от основните култури. И тази година със захарно цвекло бяха засети най-хубавите и плодородни площи по поречието на Янтра. Но така се случи, че през пролетта придошлите води на реката го бяха задели почти изцяло, а през лятото го сполетя сушата. Мнозина започнаха да пророкуват, че цвеклото е провалено, че от него нищо не може да се очаква.

Друго беше, обаче, мнението на участковия отговорник Никола Атанасов и партийния секретар Никола Димитров. Покрай многото грижи за отглеждането на захарното цвекло, поливката беше една от най-важните. Поливаше се и денем, и нощем. Особено трудно се поливаше в местността „Марица“, където 700-декаровият

блок е хълмист и не е напълно пригоден за напояване. Но на помощ дойдоха гръбните Разтеглиха се на 600—700 м, местеха се от едно място на друго. И в крайна сметка захарното цвекло в участъка беше полето двукратно.

Резултатите от поливането са налице. При плануван добив 3200 кг от декар, от местността „Ташер“ кооператорите вадят по 5000 кг, а от отделни площи и повече. Това е голяма победа за върбициани. Планът за захарното цвекло не само ще бъде изпълнен, но и значително преизпълнен. Надплановият добив се явява като допълнителен резерв за изпълнението на производствено-финансовия план на кооператива.

Д. ГАБРОВСКИ

от Общественията редакция на в. „Борба“ в Д. Оряховица

Предприятието се стабилизира

До миналата година консервното предприятие „Мизия“ в Полски Тръмбеш имаше много слабости по качеството на продукцията. Допускаше се „бомбаж“, а това значи рекламация, загуби.

Потърсиха причините. Наложено се да се измени начина на употребата на пастата при подготовката на консервните кутии. Помогна се. Но най-голямо отражение върху качеството и върху цялата организация на производството даде работата

на младите специалисти. До тази година тук нямаше специалисти с висше образование. Сега те са четири и са на възлюбените места в предприятието. Техните знания, контролът им върху производството помогна. Тази година „Мизия“ се стабилизира, въпреки неблагоприятните природни условия. Най-важното е, че досега нямаше рекламация — сподели младият главен инженер Страхил Панчев.

Друга страна от дейността на колектива е провеждането на прегледа на нивото на производството и качеството на продукцията, организиран от Окръж-

ния комитет на Партията. Разботниците направиха много уместни предложения, които се внедряват. Научноизследователският институт помогна за по-рационалното разполагане на линията за производство на грахови консерви и на линията за „Зелен фасул“.

Комплексът от тези промени и мерки в предприятието даде резултат. Въпреки сушата, която влияе на консервното производство, програмата се изпълнява и преизпълнява. До края на септември планът ще бъде преизпълнен с около 5 на сто.

Досега тук от икономични са произведени допълни-

телно консерви „Зелен фасул“ 537 кг и „Белени домати“ — 1814 кг. Има и друга суровина, която се подготвя, за да могат да се пуснат нови видове консерви и те да се работят, когато кампанията премине, т. е. когато няма да поставят пресни зеленчуци. Предвиденото производство на „Лозови сърми“ и салата „Мизия“ ще удължи работния период до края на годината. Машините и работната ръка ще се използват по-дълго и по-ефективно и ще се произведат повече хранителни продукти, които ще се отправят за нашия и външния пазар.

В. ПАНТЕЛЕЕВ

Сведение

за изпълнението на по-важните селскостопански задачи в проценти към 28 септември

ТКСЗ	Предсметбена орган	Силажирание
1. Балван	100	59
2. Сухидол	72	62
3. Килифарево	71	42
4. Обединение	69	92
5. Лисковец	68	76
6. В. Търново	67	40
7. Карансен	64	99
8. Михалци	63	64
9. Страхилово	63	39
10. Джулюница	61	59
11. Върбица	61	53
12. Бяла черква	60	47
13. Страхинца	60	44
14. Д. Липница	59	74
15. Дъсют	56	75
16. Кесарево	56	19
17. П. Сеновец	55	79
18. Ореш	53	82
19. Златарица	50	61
20. Суница	48	47
21. Елена	48	27
22. Самоводене	46	22
23. Поликраище	45	54
24. Драганово	44	50
25. П. кория	44	34
26. Камен	43	36
27. Алеково	42	68
28. Д. Оряховица	41	58
29. Козловец	40	71
30. Асеново	40	57
31. Павликени	38	56
32. Дрякомирово	37	56
33. Ресен	37	51
34. П. Тръмбеш	35	70
35. Масларево	34	56
36. Константин	32	70
37. Беброво	31	58
38. Г. Студена	31	103
39. Буяновци	26	40
40. Морава	18	38
41. Ов. могила	14	70
Средно за окръг	77	59

МЕЖДУНАРОДНИЯТ

КУРС ПО ПРАКТИКА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ния доклад на д-р Ц. Понев, главен лекар на Градската болница, бе направен обзор на здравеопазването в града и района. Топло бе посрещнат първият любителски филм (сценарист д-р Ив. Иванов, оператор Н. Качаков) „Ежедневие в бяло“, посветен на самоотвержения труд на болничния персонал. След като разгледаха бол-

ничните отделения, гостите посетиха и здравния пункт при Държавни захарни заводи.

Вчера заседанията на курса продължиха отново в Профсоюзния дом. Първият доклад „Организация на здравната просвета в България“ бе изнесен от д-р Христо Големанов, главен лекар на Инсти-

тут за техническа готовност, един от най-важните показатели, се изпълнява 108 на сто. Качеството на ремонта е цел на всички. Бригадата се стреми да издигне неговото ниво. Между най-добрите, които със своята работа служат за пример в тази бригада — първенец (а Димитър Ганев и Величко Николов — двамата ударици за комунистически труд.

Подобряването на резултатите от конкретната производствена дейност е основната задача на бригадата за комунистически труд „Юрий Гагарин“. Но, и културно-масовата работа, разширяване на другарските отношения между неините членове също не се пренебрегват. Сега хората са по-задржани, а това домага да се множат успехите.

Върбинка Цанева

Сеитба в Златарица

Обещанията, които тази година кооператорите в Златарицкото стопанство дадоха за изпълнение и преизпълнение на плановите за есенниците, бяха осъществени. На много места отделни бригади получиха по 350—400 кг пшеница от декар. Желанието на кооператорите е да съумеят да запазят постигнатите успехи и през идната година. Определени са 14700 декара площи, които ще бъдат засети с есенници.

Срокът за поситване на семената в много бригади е спазен. В Златарица, Родина и Росно семената са поситени 100 на сто. Предпочитание ще се даде на сорта „Безостая-1“, от който бяха получени рекордни постижения. Около 70 на сто от площите ще бъдат засети с този сорт.

Досега в стопанството са подготвени за сеитба 6000 декара, а вече са засети около 1600 декара с пшеница.

И тази година на торенето се отдава голямо значение. Почвите се наторяват със суперфосфат.

М. Димитрова

Науката в помощ на практиката

НАУЧНИЯТ СЪТРУДНИК по лозарство към Комплексната опитна станция по напояване в Павликени Георги Асенов Тончев вече пет години работи с изключителна любов и всеотдайност за работата на целия колектив на станцията.

Нашето опитно лозе е на площ 120 декара, — обяснява Тончев. — В него са включени всички промишлени дисертации и видими сортове за извеждане на опити с напояване на лозята. В колекцията на нашето лозе имаме 160 различни сортове. От тях 15 са с масови площи за извеждане на опити.

Скромно в своя кратък разказ, когато става дума за успехите, Тончев все пак не може да скрие оная страст и обич към своята работа, към онова, което е постигнато с дълъг, упорит труд.

От сорта „Гъмза“ на поливен вариант се очакват над 2 тона от декар качествено грозде, добре узряло, с достатъчно висока захарност за получаване на висококачествени червени вина. От непотопените варианти на същия сорт се очакват при равни грижи 1000 до 1500 кг най-много. Такива са примерите с „Болгара“ и с други сортове.

А бъдещето, мечтите? ... Няма да се спираме и няма да почиваме в това отношение, — шеговито отговаря Георги. — Ще увеличим площта на опитното лозе. Ще изградим нова стационарна напоятелна система, чрез която ще се създадат условия за задълбочаване на научноизследователската работа в тази област. Ще извеждаме опити и на площи с наклонен терен.

Несъмнено не ще спадне темпът на научното творческо търсене на работниците от Комплексната опитна станция по напояване в Павликени.

Генчо МУСИНСКИ

Текст и снимка: Ал. ТОШЕВ

В решителните дни, когато трябва да се прибере навреме плодът от пролетните култури, от зеленчуковите и овошните градини, в помощ на кооператорите от с. Дъско дойдоха 68 студенти от ВПИ „Братя Кирил и Методий“ — Велико Търново.

Младежки простори

РЕДАКТИРА НЕЩАТЕН МЛАДЕЖКИ ОТЕЛ

Огнище на патриотично възпитание

Когато в началото на изтеклата учебна година планирахме дейността на историческия кръжок в нашето училище, ние си поставихме ясна и определена цел: чрез лекционната, екскурзионно-туристическата и практическата работа да засилим интереса на участниците към миналото на родния край. Сега можем да кажем, че тази задача до голяма степен се осъществява.

Разглеждането на темата „Основни моменти от историята на Полски Тръмбеш до Освобождението ни от турско иго“ припомни непознати страници из миналото на този край. Всички искаха да се запознаят по-основно с установените следи от стар римски път, с останките от тракийски и средновековно българско поселище. Интерес предизвика и производът на наименованието на града, предишното му местоположение, първите му поселиници, животът през турско робство. Оказа се, че миналото на Полски Тръмбеш никак не е бедно.

Кръжочниците с възторг посрещаша данните за учителската дейност на Цанко Церковски в Полски Тръмбеш и особено за неговата обща към народа и ярко изразеното му недоволство от безгрижието на тогавашните власти към нуждите на труещите се и на народната просвета.

Антифашистката съпротива намери особено място в работата ни през тази година. Полски Тръмбеш е дал три сина в жертва в борбата с фашизма — Димо и Никола Кръстев и Георги Петков, зверски разстреляни ятаци на Горнооряховския партизански отряд. Затова, ос-

вен с проучване на антифашистката борба в селището, решихме да се запознаем с някои моменти и от дейността на отряда. Кръжочното занятие на тема: „Дейност на Горнооряховския отряд“ проведехме чак в местността „Тасладжа“. Предварително се бяхме свързали с живия участник в боевете Трифон Тодоров, който се отзова на поканата ни и дойде на самото място. Разказът му видимо развълнува всички.

Както се вижда, стремим се да съчетаваме лекционната с екскурзионно-туристическата работа. Така постигнахме и при разглеждане на темата за Априлското въстание във връзка с Димитровската експедиция. Пътешествие „По стъпките на априлци“ направихме от с. Бяла черква до Дряновския манастир. В него участваха и некръжочници. Разказите в Бяла черква и в Дряновския манастир за героизма и по-нататъшната съдба на въстаниците изпълниха сърцата на комсомолците с гореща признателност и обич към шепата смелчаци. Подвигът на Бачо Киро, поп Харитон и други събуди патриотична гордост и възторг.

Не се страхуваме да прекратим границите на предварителния план, щом се окаже възможност за нещо по-интересно от предвиденото. Незабравимо ще остане участието на нашите кръжочници в организираната за първи път във Велико Търново вечер „Поглед към вековете“.

Събирателната и практическата дейност се оказва твърде интересна за кръжочниците и заедно с другите дейности не прекъсват фактор за патри-

отичното им възпитание. Поставихме си задача да създадем кабинет по история. Това налагаше да се издират предмети, писмени документи и други из миналото на града и района, да се систематизират и проучат. Това допадна както на кръжочниците, така и на останалите ученици от горния и средния курс. Мраморни плочки с изображение на тракийски конник, антични монети, старинни оръжия, писмени документи във връзка с аграрния преврат след Освобождението, писма, снимки из политическото и културното минало на града, снимки от първомайския акция, броене от стари издания на Партията и много други, скоро зарадваха всички ни и дадоха подтик за по-нататъшна работа. Група кръжочници получиха вече задача във основа на известни вече данни — проучване на документи, разпитване на живи участници в борбата с капитализма и фашизма — да съставят кратка история на града. Прочитането на данните пред всички кръжочници беше възбуждащо събитие.

А с какъв жар кръжочниците работиха по изработването на макетите за кабинета по история! Освен макети за първобитно-общинния строй, изработихме и за новата и най-новата история на нашия народ. Когато изпод сръчните ръце на кръжочниците се появи макет на паметника в Оборище, на лагер „Техеран“ — съзнанието им отново полетя към героичните дни и нощи на борбата за свобода.

Трудно е да се измери по какъвто и да било начин въздействието на кръжочната ра-

бота върху мирогледа и поведението на кръжочниците и на останалите средношколци. С радост можахме да отчетем пред окръжното съвещание на кръжочниците по история и география в Полски Тръмбеш, че историческият ни кръжок е помогнал на редица средношколци да отравят някои грапащини в досаждателно си държание в училището и обществото. Част от участниците дойдоха в кръжочка с намалено поведение. Други бяха просто пред изключаване за лошо държание, трети имаха слаби бележки. Кръжочната работа ги увлече и канализира младежката им енергия, помогна им да преодолеят чувството за малочисленост.

Много са възможностите пред кръжочка по история, но най-важната е да стане огнище на незагазена обща към социалистическата ни Родина. Тази задача е достойна и първа цел и за нашия кръжок.

Мария МАНОЛОВА
учителка

★

СЪЗДАВАНЕ НА ЛЮБОВ КЪМ ПРОФЕСИЯТА

В Техникума по електротехника „М. В. Ломоносов“ — Горнооряховци обикновено посещават младежи и девойки с първоначална професионална ориентация. Малцина са привлечени от модата, други (също не голям брой) при първите трудности изживяват разочарование. Мнозинството, обаче, изучават с любов знанията, необходими за електротехника и радиотехника. Една от основни-

те задачи на учителския колектив и ръководството на училището е да съдейства за колкото е възможно по-бързо изживяване на първоначални възникнали кризи във връзка с избора на професията, укрепване убеждението в нейната полезност и непрекъснато засилване на любовта към нея.

Как е организирана тази дейност в техникума?

Тя се осъществява по най-различен начин. Необходимо беше за кратко време да се поставят основите на добра материално-техническа база, а веднага след това да се пристъпи към нейното обогатяване. Специалната сграда с кабинети по всички учебни предмети, лаборатории по специалности, работилници, където се обучават бъдещите радиотехници и електротехници, са израз на голямата грижа на Партията и народа за подрастващите кадри за социалистическото строителство. А всичко това е привлекателно и същевременно много задължава.

Научното, методическото и педагогическото съдействие, даване на преподавателите е друг стимул за повишаване интереса към овладяване на професията у учащите се, за засилване жаждата им за повече обща култура. Засега съществуват някои трудности с преподавателските кадри по специалните технически предмети. Като изтъкнати специалисти и добри педагози печелат обичта и уважението на учащите се инженер Ив. Николов, студент-започник по радиотехниката, Ангел Караляков, инж. Р. Пендасев, Я. Добрев, П. Русков и др. Любовете си към техниката те успяват да внушат заедно с преподаваните знания по естествен и непряк начин. Те използват много нагледни материали, създават с помощта на учениците технически уреди, апарати и ги използват системно в учебно-възпитателната си работа. Развиването на творческите пориви на учащите се е

много резултатно.

Не може да се пренебрегва извънкласната активност, проявявана от учителския колектив и комсомолската организация. Организирант се вечери на техниката, вечери на математиката, в които проличава желание да и на учители, и на учащи се да свързват знанията с практиката, с живота. С многобройни беседи и агитационни материали те ознаменуваха февруари като месец на техниката, а март — на математиката. Комсомолската организация извърши главната работа. А клубът на младия електротехник, който работи вече две години, е събрал най-вдъхновени бълдещи радиотехници и електротехници.

Независимо от тясната връзка на въпроса за създаване на силна и устойчива привързаност към професията с цялостното старание за комунистическо възпитание, проблемът за професионалното ориентиране съществува и като отделен, носително самостоятелен. На кабинетите, лабораториите, работилниците се създаден технически облик. Заедно с машините, апаратите и разнообразните нагледни средства създава се специална научно-техническа атмосфера още и с картини на учени, схеми и картини, чертежи. При главния вход на училищната сграда е направен кълб с голяма картина, изобразяваща радиопредавателна станция, извор, електропроводи. С едноразлични букви е написано „Любовта към професията е гаранция за овладяване на знанията“. Посочени са данни от Директивите на БКП за електрификацията на страната до 1980 година.

Тук са подредени и големи порцеланови изолатори. Истинска гордост за учащите се е училищната радиопредавателна станция, която е влязла във връзка с много любителски радиостанции в света. От получените картички с надписи на различни езици е направено строго табло, което е оначено в

много резултатно.

Проблемът на промишлената естетика се популяризира както сред учителите, така и сред учащите се. Поради по-голямата му сложност, той е отнесен към последните курсове, макар изискването за високо качество в работата да е всеобщо изискване към всички.

Връзките и сдружаването с учащите се от сродни електротехнически училища в градовете Ниш и Оседа потвърждават идеята за необходимостта от сътрудничество в по-широк мащаб. Двукратното посещение на учители и учащи се от Техникума по електротехника на Техникума по измерителни уреди в Оседа придале още по-ясен израз на тази идея.

И все пак, най-чувствително въздействие върху сърцата на учащите се по отношение любовта към усвояваната професия оказва учебно-производствена практика. Ние вече сме усвоили производството на някои изделия, които не отстъпват на заводските: стабилизатори за телевизори, трансформатори за пирография, ремонт на електромотори, монтираме на радиоприемници и др. Перспективно се разработват и някои нови изделия (например, автоматични устройства за продажба на мляко и др.), в което активно участие вземат и учащите се.

Най-голямата трудност, която срещаме при организиране на учебната практика е, че по някога се налага учащите се да няма какво да работят в учебните работилници по липса на материали. Това се отразява твърде зле върху любовта им към професията. Това, според нас, са субективни трудности и се дължат на липса на инициативност и оперативност от страна на някои органи, които трябва на всяка цена да решат този сравнително лесен въпрос.

инж. М. ГЕНЧЕВ
директор на техникума

Йордан ЙОРДАНОВ
заместник директор по учебната част

ОСНОВНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ — ОСНОВНА ГРИЖА

„Младежите и девойките излизат на обществената арена със свои сили, пред които не може да устои нито една крепост. Нива да устои и крепостта технически прогрес“ — тия думи на другаря Тодор Живков са израз на голямата вяра на Партията и целия народ, гласувана на младото поколение за решаването на такъв първостепенен въпрос, какъвто е въпросът за техническия прогрес. За да преценят направеното до сега и обмислят перспективите, на 25 септември т. г. в Дома на профсъюзите във Велико Търново се събраха десетки представители на комсомолската трудова армия от града на първата младежка техническа конференция.

НАПРАВЕНОТО се окача за не малко. То е сторено от около три хиляди комсомолци, работещи в материалното производство. Резултат на ентусиазма и творчеството на десетки млади специалисти и работници са най-различни рационализаторски предложения, в това число и работите с икономически ефект над 140 000 лв., представени във връзка със съревнованието „За личен принос в техническия прогрес“. Гордост за целите колективи, за целия град са младите ра-

ционализатори и новатори Иосиф Добрев — главен инженер на Стройрайона и първенец в конкурса „За личен принос в техническия прогрес“, инженер Кирил Джурев, главен конструктор на Радиозава, инженер Васил Чанев също от Радиозава, конструктор двупинделен автомат с производителност 20 пъти по-голяма от досегашния начин на производство, инженер Богдана Бонева от ДИП „Васил Мавриков“, Петко Атанасов и Сава Казаков от Градския промкомбинат, инженер Гачев от Дървообработвателния завод „Димитър Благоев“ във Велико Търново и още много.

Младежката социалистическа бригада за технически прогрес в пластмасовия цех на Градския промкомбинат има ше задачата да въведе нова технология за производство на баскетболни топки. Колективът организира работата си, привлече голям кръг специалисти, в това число и професор Кабаиванов от Химико-технологически институт в София и след упорит труд се стигна до производството на такива топки, които се равняват и даже надминават в някои отношения единственото произвеждано досега американски и франски. Себестойността им при това е с 3 лева по-ниска от преди.

Във внедряването на техническите новоти преди всичко сърият и вече работят новите специалисти. Така е в Радиозава, в ДИП „Васил Мавриков“, ДИП „Васил Левски“ и други.

Направеното за подобряване качеството на продукцията, грижите за повишаване квалификацията и умението на младите работници — ето за каква работа ги вдъхотва велико-търновската работническа младежка първа техническа конференция.

И все пак става дума и за **НЕРЕШЕНОТО** още. Това са разностранни проблеми, за подхода към които в повечето случаи се изискват общите усилия на административните, партийните, профсъюзните и комсомолските ръководства. Те са факти от рода на тези, които наскоро е имало в ДИП „Тървай

май“ и Радиозава — не навременно разглеждане на рационализаторските предложения, протакане уточняването на икономическия ефект, бездушие към подхвърлените инициативи от отделни работници. На много места не е решен и въпросът за навременната информираност на работниците с последните технически новоти, малко се мисли за трудовите и битовите условия на повишаващите образованието си и на младите специалисти.

Координацията на работа между предприятията и политическиите училища още не е такава, че да могат младежите, завършващи училище да постъпят на работа в съответното предприятие.

Конференцията стана трибуна на мненията и оценките, на **ВИЖДАНИЯТА ЗНАНАПРЕД** по разгръщане на техническия прогрес от младите работници на Велико Търново. Приети мероприятия за работа в периода от 1965 до 1970 година са конкретни и добре обмислени отговор на редица от повдигнатите въпроси. Отсега нататък комсомолските организации в предприятията се предвижда да изпращат най-добрите млади работници да работят с практикуващите ученици, а младите специалисти да осигуряват системното запознаване на идващите в предприятието средношколци с техническите новоти.

Препоръчва се опитът за мавриковци и Радиозава да организират на едномесечни, три и шестмесечни курсове при приемане на по-големи групи нови работници. Обсъди се и предложено пред отдел „Просвета“ на Градския народен съвет за създаване на сменен техникум в града — филиал на Техникума по дървообработване в гр. Трявна — още през 1966—1967 година, който да подготвя кадри за дървообработвателната промишленост. Говори се за необходимостта от разкриване на клуб или дом на техниката, отдел или стая към Окръжната библиотека за научна техническа литература и списание, където да има и преподавач, за организиране на творчески командировки и екскурзии до панаири и изложби с технически експонати и др.

Първата градска конференция завърши и с откриването на първата изложба на младежкото техническо творчество.

Бл. ЙОРДАНОВА

ЗА ЛЮБОВНАТА ЕНЕРГИЯ

ЗНАЕТЕ ЛИ, че енергията, която се губи от вряща чаша, нагрята в обикновена чаша (0,2 л), през време на изстигането му от 100 градуса до обикновената стайна температура — 20 градуса, е съществена, а да бъде изначен до погнана на едноседмично злание цал „Москвич“ с четирима пътници вътре! Обаче тази енергия може да захранва един радиоприемник само 16 минути.

ЗНАЕТЕ ЛИ, че изображението върху екрана на телевизора, ви изглежда не съвсем вярно? Във всеки даден момент върху екрана свети само една мълнича точка. Тя бляга по него, като начертана рел след рел и постоянно изменя яркостта си — ту пламне, ту почти изгасва, а понякога и съвсем изгасва. За една двадесет и петта част от секундата, точката успява да изчертае целия екран от долу до горе, като поддържа върху му 625 реда и отново се връща в началото. Човешкото око обаче има способността да запазва полученото изображение в течение на една петнайсета от секундата, затова следата от движението на точката се слива в необходимия за нашите очи образ. Ако вашите телениор е марка „Рекорд“, за час и половина, колкото трае филмът, който гледате, точката ще пробяга по екрана 27 000 километра. А ако притежавате телевизор с голям екран, пробягът на точката ще стигне до 115 000 километра, т. е. почти три пъти ще надмине дължината на земяния екватор.

ЗНАЕТЕ ЛИ, че скоростта на светлината е надминава от точката която се движи по екрана на електронно-лъчевите труби употребявани в специалните измервателни уреди осцилографи. Точката се движи по екрана на осцилографа с 4—500 000 км в секунда!

ЗА ДА ИЗМЕРИТЕ най-популярното разстояние за гледане на телевизора, достатъчно е да протегнете напред ръката си с разтворена длан. Най-доброто място за гледане е това, от което планта на протегнатата ръка е на равнище с главния телевизионен екран. Проверете — и ще се убедите сами.

СЛУДАТА е материал, който се разполага най-лесно и най-твърдо. Използвана е в машините на сплитните листчета, получена досега е 0,004 милиметра. То значи — 25 пъти по-тънък от веешия косъм и 20 пъти по-тънък от паяжината нишка.

КОЕ СЕ ДВИЖИ по-бързо — грамофонната плоча или грамофонната игла? На първо поглед ние се стараем, че да си отговорим, но не успяваме. Просвирването на една плоча трае обикновено 3 минути. Дължината на браздата, по която се движи иглата, е около 600 метра. Иглата си носи изтънкия и кожената плоча се извърти 120 метра, иглата ще пробяга по извивките на браздата повече от половин километър.

СЪВЪСЕН данна нишка от естествена коприна се получава с машините на комбината „Маргелан“ (Узбекистан). Тук е изобретен успешно дреп, който регулира автоматично диаметъра на нишка на суровата коприна при точене от пашкулите. Той е изобретен от сътрудници на Националния институт по коприна в промишлената нишка.

В НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА — ПОВЕЧЕ МЛАДЕЖИ

Народните читалища — тези самобитни организации, родени в революционните години на борбата за освобождение от турско иго — надхвърлиха столетия на своя живот. Но в тях продължава да живее младежки дух на нашето време.

Погледът на читалищата, които искат да запазят своята младежост, трябва все повече да се насочва към нашата младеж. Младите хора, закъмрени с родолюбивите идеи, са били техни най-активни участници още в ранните години на читалищния живот. По-късно читалищата се оказва много подходящо място за развиване агитационна дейност от страна на прогресивната младеж. Много читалища през време на тежките борби против монархо-фашизма бяха легално прикритие на прогресивна младежка дейност.

През юни миналата година Върховният читалищен съвет и Бюрото на Централния комитет на Комсомола приеха съвместни решения, с цел младежката да се включи по-широко в читалищната дейност, като се подобрят и културната работа сред младежите и девойките. Върховните ръководства на двете организации сега провеждат специален преглед, който ще покаже и стимулира изпълнение-

то на тези решения. Прегледът се организира под лозунга „Всеки младеж — член на читалището и активен участник в неговата дейност“. Отчитането на общините и в окръжните ще стане в края на декември, а в национален мащаб — в навечерието на 24 май 1966 година.

В условията на прегледа са посочени няколко основни показателя. Първият от тях се отнася до участието на комсомолците в организационната дейност на читалищата. Като се има предвид, че прегледът вляко чва и времето на провеждане отчетно-изборната кампания в читалищата, това трябва да се използва за окончателно преоформяване на проявяването в някои читалища нежелание да се включват младежи в читалищните ръководства.

Друг показател на прегледа е участието на комсомолците в читалищната художествена самодейност. Няма да бъде преценено, ако се каже, че най-добри успехи на Втория републикански фестивал имаха тези стави, в които преобладаваха младежите хора. Нашата жизнерадостна и талантлива младеж има в читалищата широк простор за изявяване на своите умения и наклонности. Особено място се отделя и на въпросите на лекционната пропаганда сред младежката, на участието на комсомолците в библиотечната дейност, на изучаване героичното минало и т. н.

Патриотичното възпитание на младежката налага да се обърне сериозно внимание на изучаването на нашето героично минало — източник на вяра, гордост и национално самочувствие. Борбите на Партията и на Комсомола, разказани от участници в тях, провеждани излезти до исторически обекти, организиране вечери за героичното минало на родния край, извършване на събирателна и проучвателна работа, организиране на музейни сбирки към читалищата — това са мероприятия, които трябва да се изпълняват съвместно от читалищните и комсомолските ръководства.

Не бива да се изпускат от очи и въпросите на естетическото възпитание. Тези въпроси възбуждат младежите. Те се интересуват от изкуството — литература, музика, живопис, кино, приложни изкуства. Читалищата са изключително подходящо място за организиране кръжоци, лектории и други форми за разпространение на естетическа култура.

По време на прегледа да се набележат и осъществят мероприятия за организиране културния отход на младежите. Промислените читалищни сгради да се превърнат в младежки домове. В тях да звучи бодрата младежка песен, веселителен смях. Под техния покрив да се организират вечери и утр с литературно-музикални програми, бандови, карнавали, младежки увеселения — с най-разнообразни

културно-масови мероприятия. Тези прояви ще приобщат младежите към живота на читалището. От салона те ще влязат в библиотеката, в лекционната и репетиционната зали, в музейната сбирка, ще се почувствуват членове на своето народно читалище, ще влязат силите си в неговия разнообразен културен живот и от това ще излязат духовно обогатени. Необходимо е през време на прегледа да се положат усилия за разширяване материалната база за организиране отход на младежите, като се закупят музикални инструменти, телевизори, магнитофони, грамофони, музикални дискове, тенис-маси, шахове и др. Сериозни грижи да се положат за поддържане на читалищните сгради, за тяхното опазване и създаване в тях културна и уютна обстановка.

За успешно провеждане на обявения преглед, общинските читалищни съвети, общинските комитети на Комсомола, ръководствата на комсомолските дружества и народните читалища трябва съвместно да обсъдят по казателите за участие и да положат усилия за получаване най-добри резултати. На първенците в прегледа ще бъдат раздадени награди от Върховния читалищен съвет, ЦК на Комсомола, Окръжния читалищен съвет и Окръжния комитет на Комсомола.

Георги Хр. ГЕОРГИЕВ
председател на Окръжния читалищен съвет

Натоварването на работната ръка при приложението на комплексната механизация

Осмият конгрес на БКП постави задачата до 1980 година селскостопанската продукция да се увеличи 2,5 пъти. Очевидно, че това не може да стане за сметка на разширяване на обработваемата земя, той определи като единствено правилен път по-нататъшната интензификация на селското стопанство. Тя намира израз в увеличаване на относителния дял на интензивните култури в общата структура на растениевъдството, в насичането на селското стопанство с достатъчно техника, торове, в разширяването на поливните площи, във внедряването на по-високодобивни сортове и т. н.

Безспорно, водеща роля в това отношение играе техниката. Нейното все по-голямо увеличение налага изменение и на формите на организация на труда и на структурата на отглеждане на различните култури. В последните години като много подходящи организационни форми все по-настойчиво си проправят път звената и бригадите за комплексна механизация. Независимо от това, че все още комплексната механизация се прилага непълно в селското стопанство, в кооперативните стопанства на окръга за периода 1960 — 1964 година разходът на труд е намалял със 17 на сто, а общата продукция се е увеличила с 16 на сто. Докато за производството на 100 килограма пшеница през 1960 година са изразходвали 1,27 човекодни, то през 1964 година са вложени 0,81 или с 37 на сто по-малко. За производството на 100 кг цареца разходът на труд е намалял с 34 на сто, на слънчоглед с 33 на сто и т. н. Намален е разходът на труд и при производството на домати, пипер, грозде и др. Това съвсем не значи, че е станало за сметка на неизвършени мероприятия, макар че за този период броят на постоянно заетите в производството кооператори е намалял с 50 000 души. Напротив, наред с направените по-големи капиталовложения за торове, препарати, за усвояване на нови поливни площи и други, се е увеличил и обемът на извършената с машини работа

от 12 378 265 декара мека оран на 15 441 274 декара мека оран, като са разширени редица процеси и са механизирани нови.

Успоредно с това са се увеличили декарите на един зает в производството кооператор. При общо намаляване на живия труд със 17 на сто, декарите на интензивните култури на зает кооператор са се увеличили от 1,9 на 3, на овошните градини и лозята от 1,3 на 2,5 декара, на зеленчуците от 0,7 на 1,05 декара и т. н. Много характерна е тази тенденция за кооперативните стопанства, в които комплексната механизация намира широко приложение. В ТКЗС — Моравя техниките култури на един зает в производството кооператор са се увеличили от 3,6 през 1960 година на 4 декара през 1964 година, на зеленчуците от 0,5 на 0,8 декара и т. н. Подобна е картината в Обединение, Ресен, Поликраище и др.

Най-голямо увеличение на декарите, падащи се на един кооператор, има при зърнени култури и фуражните култури. На засага това са културите, при които може да се приложи пълно или почти пълна механизация. Затова по-правилно е да се вземат предвид само кооператорите от бригадите и звената за комплексна механизация. В четирите звена за комплексна механизация в Моравя, състоящи се от 64 механизатори и кооператори, са зачислени 18 000 декара зърнени и технически култури, или средно на човек се падат по 281 декара. В ТКЗС Масларево, където има изградени осем звена за комплексна механизация към тракторно-полевните бригади, на един зает в производството се падат по 350 декара посевна площ и при това средният добив за пшеницата се движи между 360 и 390 килограма от декар. На всички са известни високите резултати, които получи героите на социалистическия труд Тодор Колев, от Обединение, постигнатията на механизаторите Христо Кънев от Полски Тръмбеш, Димитър Ленков и Тодор Янков от Ресен. Тези примери показват, че само на основата на широкото

приложение на комплексната механизация при отглеждането на земеделските култури може да се компенсира недостига на работна ръка, който се явява с естественото остаряване и излизане извън сферата на селскостопанското производство. Това е икономическа закономерност при социалистическия начин на производство — увеличаване на относителния дял на разходите за ошещен труд за сметка на намаляване на относителния дял на живия човешки труд.

Но в процеса на производството в съвкупния обществен продукт се пренася както стойността на ошещения труд, така и стойността на вложения жив човешки труд. Следователно, сериозно стои въпросът за пълното използване на живия човешки труд. Проблемите за максималното използване на трудовите ресурси са твърде много и могат да бъдат решени на основата на конкретен икономически анализ. Но, безспорно, огромна роля в това отношение играе организацията на труда.

Няколкогодишният опит в окръга по приложението на комплексната механизация показва, че твърде подходяща форма на организация е тракторно-полевната бригада със звена за комплексна механизация. Една такава бригада осигурява не само единно ръководство на използване на техниката, работната ръка и земята, но дава възможност на това ръководство да организира в рамките на своя производствен участък едно научно-издържано сеитбообръщение, с правилно редукване на културите. А това съществуващите бригади за комплексна механизация и полевни бригади не всякога могат да осигурят. Ако иснат да редуват културите, те са принудени всяка година да си разменят участъци земя, върху които нямат интерес да правят трайни подобрения. По този начин тези бригади не осигуряват високопроизводително използване на основното средство за производство — земята.

На второ място тракторно-полевната бригада може да съсредоточи, в зависимост от

НАФТОВА ПЛОДОСУШИЛНЯ

От няколко дни в Елена започна редовно работата новата нафтосушилна тип „Калифорния“ — българско производство.

За разлика от досегашните нафтосушилници, новата е просторна, светла, с всички удобства. Апаратурата, дюзиите и инсталациите работят безупречно. Само за няколко дни ще бъдат изсушени наместно близо 30 тона сливи.

Изсушаването на сливите тук е три пъти по-евтино, отколкото на старите нафтосушилници.

Под ръководството на дългогодишния и опитен майстор Драган Еленски, новата нафтосушилна работи на 3 сменни с 24 работници.

К. Василев
от Общественият редакция на в. „Борба“ в Елена

Изпълнението на плана за яйцата

Птицеледачите в ТКЗС „Пробив“ — Овча могила са в постоянно съревнование. Втора птицеферма, със завеждащ Стефан Тодоров, преизпълни годишния си план за яйцата още със завършването на първото полугодие. Тя се нареди на едно от първите места в окръга, а завеждащият фермата беше награден с екскурзия в Съветския съюз.

Птицеледачите от първа птицеферма, със завеждащ Иван П. Иванов, не се помиряват да останат по-назад. Те заработиха упорито за изпълнението на годишния план, който осъществиха на 15 септември. Те предала 620 500 яйца. Сега от тази ферма ежедневно постъпват по 3000 яйца, а само от яриците по 1800—2000.

С радост работят и птичарките Веска, Петранка, Денка и Добринка, които до края на годината ще имат голямо преизпълнение на годишния план от яйцата.

П. Панчев

Берат тютюн

По кооперативните поля на ТКЗС „Г. Димитров“ в Карансен кипи напрегнат труд. Кооператорите и механизаторите добре се потрудиха за отглеждането на тютюна. Навреме засадиха определените площи и сега бързат да приберат всеки тютюнев лист в техническа зрялост, да го изсушат и предадат на държавата.

И в трите села на стопанството е добре организирана беритбата на тютюневите листа и сушенето им. Трети месец вече работливите кооператори сутрин рано берат тютюневите листа, а през деня ги мият. Когато и да мине човек по улиците на селата, ще види многобройни низи да съхнат, закачени на оградите.

В резултат на този упорит труд досега общо в стопанството са наизнати 163 228 низи тютюн. Най-много тютюн на браха бригадите на Никифор Манолов, Марин Георгиев и Любен Петров.

Филип Атанасов
от Общественият редакция на в. „Борба“ в Карансен

ВТОРА РЕКОЛТА МЕД

И тази година, въпреки големата суша, пчеларите от ТКЗС — Овча могила полковника много грижи да осигурят добра паша за пчелите. На първо място по производство на мед е колективът от трети и четвърти пчелини с ръководител Александър Атанасов. Тия дни те извадиха за втори път мед от пчелните кошери, като произведоха общо по 20,27 килограма мед от пчелно семейство.

ЕЛЕКТРОМОНТАЖЕН РАЙОН
—Горна Оряховица

ТЪРСИ

опитни и начинаещи
ЕЛ. МОНТЪОРИ
за работа във Великотърновски и Ловешки окръзи.
АВТОМОНТЪОР VI или VII разред.
Заплащане по сделно-разрядната система.
Справка: района Горна Оряховица, тел. 45-70.

Висококалорийна, диетична храна за всички сезони, особено необходима за деца, за работници на умствения и физическия труд.

океанската риба

СЪКРОВИЩЕ

на витамини и минерални соли —
СЪДЪРЖА

витамини — А, Д, Е и В,
лецитин — особено необходим за правилния растеж на деца и юноши
минерални соли — фосфор, желязо и гвавно йод.

ОКЕАНСКАТА РИБА

се съхранява при транспортирането в снабдените с най-модерни съоръжения кораби на ДСО „Рибно стопанство“ — гаранция за запазване на високите й качества.

4—4

Пред окончателно завършване е новият краварник в село Раданово. В него ще бъдат настанени 128 крави на ТКЗС „В. И. Ленин“ с център Полски Тръмбеш, 11

32)

ЩИТ И МЕЧ

роман от съветския писател
Вадим Кожевников

Събуди се, както си беше запоздал, в 3 часа през нощта и в 4 часа и 27 минути завърши шифровката на телеграмата и я нахвърля с тайнописно мастило на обикновена пощенска картичка.

„Полковник Курт Шнитке, Курт Шнитке“, — два пъти написа Йохан, за да бъде уверен, че името на един от ръководителите на Кьонигсбергското разузнавателно отделение на абвера, специализирано за действия против Съветския съюз, ще бъде правилно разшифровано. Той предаде тъй също, че Шнитке е получил секретна заповед за незабавно сформирани на шат от ръководители за диверсионни школи на територията на Полша, и съобщил шифъра-адрес на разузнавателното отделение на абвера в Кьонигсберг и това, че отделението е поискало двадесет комплекта лятна униформа за команден състав от Червената армия.

Сутринта, когато Йохан подаде машината пред хотела, майорът заповяда да го отведе на аеродрума.

Вече излизайки от машината, Шайнлиц, както винаги небрежно процеди едва чуто през зъби, без да изговаря окончателната на думите:

— Два дни. Тук, Час по-рано, — и замисля.

Е какво пък, значи два дни свобода — добър поларък от майор Аксел Шайнлиц за съветския разузнавател Александър Белов!

На Хитлерщрасе Вайс спря

на кокетство, сериозно и почти напълно изслушваше внушаващо доверие и надежда купувач и записваше адреса, на който тя самата следваше да достави покупката. Пликтъс е известна сума за транспортни разходи — тя небрежно пъхваше в джобчето на танталената престилка, и като кимваше на клиента, приближаваше към следващия с израз на съдържана любезност и готовност, ако разбира се, той заслужава това.

Вайс купи голяма кутия понички с ябълкова настройка, която обичаше фрау Дитмар, и се отправил към изхода. Но тук от прилепението към магазина кафенето го извика хубава блондинка. Той веднага позна Ева — гостенката на фрау Бюхер. Ева седеше край масичката сама. Като прибра пакетите с покупки, тя предложи на Йохан да седне до нея.

Миловидното й лице сияеше добродушно. На нея беше пухкав норвежки жакет, широки мехич панталони — произхождение то им Вайс не можеше да определи — и френски пантофи-танкетки без токчета. По ушите, на шията и на гърдите блестеше чехословашка бижутерия.

— Вие чакате ли някого? — запита Йохан.

— Аз — никога. Мене — винаги, — кокетливо отговори Ева.

Вайс се понадигна, давайки да разбере, че не иска да й пречи. Ева го спря с движение на пухкавата си ръчица.

— О, аз дойдох тук само да си похана. Обожавам сладкото! Това е за мен винаш наслада, —

Упрекна го: — Господи Йохан, едните добихте за мене представа, като за лекомислена жена. Но аз не съм такава. Обичам. . .

— Дената, кухнята, църквата, — подсказа Йохан, предпологайки, че Ева ще се обиди, и той ще има повод да я напусне.

Но Ева добродушно се съгласи:

— Това е истина — такава съм. Вие доволни ли сте от своето ново място, господин Вайс? — виезвонна запита тя.

— Да, и аз съм много признателен на фрайляйн Ангелика за грижата й за мене.

— Но защо на Ангелика? — учуди се Ева. — Аз се постарях за вас. — Позабави: — Наистина, по молба на Ангелика. Но ако аз не бих поискала. . . Нима тия нищо не ви е казала?

И Ева, непримудено говорейки, сякаш между прочем, с женско ехидно разказа на Вайс нешто любопитно за него. Оказа се, сичът на фрау Дитмар бил сгоден с Ангелика (за това Йохан, впрочем се досещаше) и, макар истината за нейното падение отначало да се удаде да скрий от него, в гнева си той й върнал годежа, когато узнал за всичко станало. И захвърлил университетта не за това, че се увлякъл от фашизма. В кариерата на нацистки функционер той видял повече възможности да се надигни над зрещократите Залцови. Но, уви, събркал. Хитлер предпочел предшурмовските пруското родово офицерство. Залцови отново стали силни. Полковник Йохан фон Залц дажже влязъл в национал-социалистическата партия, и,

очевидно, следвайки своя родител, сега изпитва към Ангелика не само „родствени“ чувства. Поради това фрау Мария Бюхер много се безпокои да не би бащата на полковника, като узнае за това да отнеме на Ангелика дарението. Но ако Ангелика сега би се омъжила, отношенията й с Йохан Залц не биха представлявали опасност за никого. Фрау Дитмар също много се вълнува, страхува се, че ако Фридрих узнае за връзките на Ангелика отначало с генерал фон Залц, а после с неговия син, може да се реши на някоя необмислена постъпка. Той е така избухлив и самолубив. И ето, двете дами решили, че в лицето на Йохан са намерили изход от сложното положение, създало се в тези две много прилични семейства. Какво мисли за всичко това Ангелика е неизвестно. Страхуват се да я запитат. Но, във всеки случай, щом е сметнала за излишно да безпокои полковник фон Залц, а е помилила Ева да се заеме с устройването на Вайс — тя обича да дражи своя генерал с ревност. И Ева помилила генерала за Вайс — просто, за да провери за сетен път своята женска неотразимост.

Всичко това Ева разказа на Вайс, без да престава да гълта сладкиши.

— А ако дойде Фридрих и всичко узнае? — запита Вайс.

Ева, облизвайки лепешките си пръсти, каза твърдо:

— Той не ще дойде. И нищо не ще узнае.

— Защо?

— Ах, нима вие не знаете? Той е в Пенемюнде: там изобретяват някакви страшно оръжия. И работят не само наши учени. Привлечени са даже и неарийци. Те всички са там, като в концентрационен лагер, разбира се, в комфортна обстановка. Фридрих изпратиха там, защото той е почти инженер и при това нацист. Той е просто находка за гестапо! образован човек и техен таен агент. Това е рядкост. Аз съм убедена, че той сега не е по-малко от хауптштурмфюрер. На-сетне фрау Дитмар може да се счита щастлива майка.

— А нима по-рано не се считаше?

— Разбира се, не. Тя не върваше в политическата кариера на Фридрих. Тя върваше в другите му способности.

— Да укажва девойки?

— Какво говорите! — Ева дажже се обиди заради Фридрих. — Той е така умел млад човек! Веднаж на коледния бал в кметството донесе Санта-Клаус, направен от картон. И този Санта-Клаус се движеше по заповед на Фридрих и се покланяше на най-уважаваните гости.

— Вълшебник!

— Е, разбира се. Всички така мислеха, особено децата. Но после Фридрих обясни, че е направил всичко това с помощта на радио. Във всеки случай, моят групенфюрер казваше, че опитите с тази играчка ще послужат на Фридрих в Пенемюнде.

(Следва)

ПРАЗНИКЪТ НА ПОЕЗИЯТА
ДАЙ МИ ЕХО ОТ ТЕХНИЯ ГЛАС

ЕДИН МЛАД ПРАЗНИК

Един млад празник крачи уверено по есенните ни пътища — Празникът на поезията. Родната, поспана от много багри, го посреща по градовете и села, в читалища и училища.

Може би този първи ден на октомври е най-подходящ за такъв празник. Блестят на мекото есенно слънце като излъскан бакър снажните плещи на Балкана. Като оперски с калки кръв аленият брягът и смрадката по скалите.

По пътищата тежко натоварени камиони отнасят кехлибарен „Болгар“ по наши и чужди пазари. Още греят от щайгите кървавочервени домати. С мъка се притварят капациите на народните хамбари, претълкани от тазгодишната ливница.

Прибира се плодът на нашата земя благодатна.

В този хубав ден поезията прави преглед на своята поетична реколта. Сред щедриотата на есента и поезията празнува своя празник.

Тая година тя е избрала за своя столица града на липите и поетите — Стара Загора. Градът на Гео Милев, Кирил Христов, Н. Лилев, Ив. Мирчев, Ив. Хаджихристов и Веселин Ханчев.

В Стара Загора и неговите околности три дена — на 1, 2 и 3 октомври — ще звучат стиховете на поети от различни поколения.

Утвърждаването на този мил празник свидетелствува за все по-голямата любов на нашия народ към това изкуство.

Нашата поезия от рождения ден до днес е била учителка и възновителка на народа ни. Чест и гордост за нея е, че най-добрите ѝ поети паднаха в борбата и оставиха стихове, писани с кръв.

Все по-уверено звучат стиховете на нашите поети, натопили перата си в мислите, копнежите и възторга на народа ни.

Нека пожелаем на нашата поезия многобагриотия на празничния ѝ ден, богатство на идеи, като плодородието на нашата земя.

Преди мене са дишали хора — те са дирили верния път, те са знаели как да се борят и, потрябва ли, как да умират — да увиснат пребити, отекли на пропъти с кръвта им въже... Разкажете ми, родни пътеки, за ония безстрашни мъже! Разкажи ми ти, гниеща шума, разкажете ми вие, звезди, как са срещали залпа куршумени! — Ти, Балкан, който бащински бдиш —

Георги Данчев

Спомен за есента
на узрелите надежди

През детския ми поглед есента бе най-обикновена есен, синя като узрели сливи над плета и сладка като пазарската диня, донесена във петък от града. След кравите търчахме босоноги пробитите цървули за беда отдавна не задържаха подлоги. Узрели бяха пръчките в Чукара и поветата крехък бе узрял — и като всички малки воловари в дома донасях вечер кошнич бял. Търкалях се детските ми дни — обикновени камъчета речни. И чаках есента да зазвъни с едно звънче към светове далечни.

През детския ми поглед есента бе най-обикновена есен, синя — до оня миг, когато утринта изгря с червено знаме над коминия на старата ни селска община. Забравих, че в Чукара зреят пръчки мечтаех да развиям знамена и да кова червени петолъчници. Узряла беше не една мечта в сърцата и под свъсените вежди.

Цвета на свободата затрептя в узрелите надежди!

ТУК НЯМА ЗАСТОЙ

Домът на културата при Окръжния съвет на профсоюзите във Велико Търново с всяка измината година привлича все повече граждани.

В народния университет по културата, по техниката и за правни знания, тук се осигуряват приятни и интересни часове. Богати със съдържание са и кинолекторите по най-различни въпроси. Ето, една такава кинолектория неотдавна бе проведена на тема: „Хубаво си мое, Велико Търново!“

Трудно е да се каже кое в дейността на дома е най-хубавото. Радващо явление е и това, че тук няма застой. Изграден е нов театрален състав в града, който през октомври ще има първата си среща със зрителите. „Съдебно-носни минути“ от Радие Радев ще бъде първото изпитание за състава, поставил си за задача още две постановки за сезона. Заслужена е и гордостта на дома с танцовия състав. По-уверена е стъпката на мажорния оркестър, на пионерския хор. Не една

прова вече има и кръжокът „Живо слово“.

Няма събитие в града, на което многобройният колектив от труженници към това пламтящо огнище, да не откликва или да не е един от сторонниците в неговото провеждане. За провежданата сега Декада на белоруската култура тук може да видите добре уреден фото-кът, който с убедителен език говори за огромния разцвет на братската съветска република.

И. Петров

разкажи как във тебе са пели сред виялица,

вятър и мраз в дъжд пороен, из сини кални! Дай ми ехо от техния глас — да ме води из завои тесни, ако бури и мен връхлетят, да звучи той във моите песни, да пулсира във моята гръд!

Виктория ГЕНОВА

ПОЕТИ

Поети за мене са не само тия, които възнуващи стихове пишат Поети са всички ония, които остават до гроба двайсетгодишни.

Живота на тия поети ме маме — с коси побелели, с души невредими. Възторжен заставам под тяхното знаме и крача със тяхното име.

Христо МЕДНИКАРОВ

Декада на белоруската култура

НИЛ ГИЛЕВИЧ

СРЕЩА С КУПАЛА
В ТЪРНОВО

ШУМИ Салонът, ВИКА „БРАВО“,
НО МИНКА, МЛАДАТА ТЪКАЧКА,
ПРЕД ХОРА ПРАВИ СМЕЛА КРАЧКА
И С ПОГЛЕД ВСИЧКО УСМИРЯВА.

А Е КРАСИВА ТАЗИ МИНКА!
КАК И ОТИВА ТАЗИ БЛУЗКА!
И ИЗВЕДНЪЖ ДОЧУВАМ: „ВЕЧЕРИНКА.
НАРОДНА ПЕСЕН БЕЛОРУСКА“.

ОТВЪРЩА ПАК СЪС ШУМ Салонът,
НО ЛИТВА РАДОСТНАТА ПЕСЕН
И ЗВУК ЗВУКА СЪС БЯГ ДОГОНЯ
В ГЪРМА НА ПОЛКАТА ПОНЕСЕН.

А ВГЛЕДАН В МИЛТЕ ДЕВОЙКИ
СЕ ПИТАМ В ТОЗ БУКЕТ ПРЕКРАСЕН
ДАЛИ СА НЕДИ, РАДИ, БОЙКИ,
ИЛИ СА ЗОСИ, КАСИ, СТАСИ?

И ИСКАМ ТОЗИ МИГ ЧУДЕСЕН
ВЪВ МЕН НАВЕКИ ДА ОСТАНЕ,
ЧЕ ТУК КУПАЛОВАТА ПЕСЕН
НАРОДНА БЕШЕ НАЗОВАНА.

ХАРМОНИКАТА СВИРИ, СВИРИ,
НЕ ДИШАТ ПЪЛНИТЕ РЕДИЦИ,
СТОЯ, И В ТЪМНОТО СЪЗИРАМ
СЪЛЗА НА НЕЧИИ РЕСНИЦИ.

И МОЕТО СЪРЦЕ ЛИКУВА,
И ВИЖДАМ МНОГО НАДАЛЕЧЕ.
ПРЕД МЕНЕ ТЪРНОВСКАТА ВЕЧЕР
ЗВЪНИ, СРОДЯВА, ТЪРЖЕСТВУВА.

Превел от белоруски:
Найден ВЪЛЧЕВ

КАКТО ВЕЧЕ СЪОБЩИХМЕ, на 25 септември т. г. Драматичният театър „Константин Кисимов“ — Велико Търново откри новия си сезон с българската пиеса „Иванко“ от Васил Друмев в сценична разработка на Камен Зидаров.

Още първите представления предизвикаха сред зрителите противоречиви изказвания както по разработката, така и по постановката и по играта на някои от артистите. Във връзка с това Редакцията на вестник „Борба“ замолва читателите, които са гледали новата постановка на театъра, да пишат до вестника своето мнение.

НА СНИМКАТА: Сцена в манастира с Мария (Станка Пенчева), Отец Иван (Кирил Бозев) и Петър (Ганчо Попов).

ПРЕД НОВИЯ
СЕЗОН

СЕГА Е ВРЕМЕ да се помисли за репертоара на театралните и естрадно-сатиричните колективи. Месец октомври трябва да се използва за предварителна подготовка. През миналия сезон много от водещите колективи не разчитаха правилно времето си и останаха без представления. С нищо не могат да оправдаят бездействието си театралните колективи в Полиград и Карасен, които неведнъж са доказвали, че са един от най-добрите в окръга.

Винаги не трябва да се търси само в самоделиите, нито в ръководителите. Ръководствата на читалищата, ръководствата на обществените организации, все още не смятат за свое задължение осигуряването на изпълнители и тяхното освобождаване от многото обществени задължения. Не се оценява трудът на самодейците и погрешно се мисли, че не е толкова трудно да се направят „представления“. Все още се подценява въпросът за изграждането на художествени състави, които, освен по репертоара, трябва активно да се намесват при осигуряването на самоделиите, да разрешават въпроси, възникнали около постановката и др.

Не може да се отнесе тикомично и разбиването на читалищните състави на малки групи към предприемачия и учред-

енията. Примери в това отношение има.

За да започне работа, необходимо е да се преценят силите и възможностите на изпълнителите. Отсега някои колективи са насочили към „Прокруровъ“ на Георги Джагаров, „Татул“ на Георги Караславов, „Я колно макове“ на Никола Русев, „В дена на сватбата“ на Виктор Розов и др. Тези пиеси са голям хит, дори за професионални театри, а какво да кажем за самоделиите.

Време е ръководителите да се обвържат към един забравен от колективния автор — Петко Ю. Дорев. Неговите пиеси „Зидари“, „Първите“ и „Змеюва сватба“ могат да задоволят изисванията на всички. Комедията на Ст. Л. Ностов не са поставяли от много колективи и също би трябвало да намери място в репертоара. А какво да кажем за пиесите на Иван Вазов? Колективите с надседни възможности (Ганчов в окръга са много) спокойно могат да се справят с неговите комедии „Вестникер ли“, „Службогонци“, „Кандидати на слабата“. Друг един автор, на който следва да се обърне по-голямо внимание, е подготвената на сцената Крайно време е да се укажи репетиционния период. Пример в това отношение дават колективите в Елена, Полски Тръмбеш, Павликени, Горна Оряховица, Лясковец, Бяла Черква.

Да не се забравя и декоративното оформление. На много места се оплакват, че нямат средства за денор и реквизит. Осигуряването на средства идва от изграждането на пиесата, от добрата организация и рекламата. Добър пример в това отношение дават колективите в Никоп, Павликени, Полски Тръмбеш, Долна Оряховица. Някои от тях играха пиесите си по над 20 пъти.

Преди на много места в окръга имаше много добри естрадно-сатирични състави. Но някои преустановиха своята дейност. Ръководителите на естрадно-сатиричните състави, които нямат средства, че могат да пишат, могат и да ръководят такива състави. Зрителите от окръга добре познават авторите на естрадно-сатирични състави или колективи. Някои от тях са: Иван Вазов, Станко Стойков от Павликени, Т. Иванчев от Полиград, Хр. Гутев от Батан. И те очакват нови прояви от техни състави или колективи. Сезон нито един естрадно-сатиричен състав не излезе със самостоятелна програма. С какво да се оправдае бездействието? Може би не достигат или колективите, които нямат и местните ръководства, които все още подценяват този актуален жанр.

През пролетта на 1966 г. ще се проведе преглед на естрадно-сатиричните колективи от окръга. Трябва всички усилия да се насочат към укрепване на създадените състави и да се изградят нови. Какво пречи на ДПХ „Тр. Славей“, СП „Коммунали услуги“, Окръжната болница, Радиоизвода от Велико Търново да се насочат отново към естрадата? Колективите от Ресен, Обединение, Свищов, Лясковец, Батан, Диня, Масларово, Самоловец също биха могли да се заемат с подготовката за предстоящите прегледи.

Най-главното сега е да се подбере репертоарът на театралните и естрадно-сатиричните колективи и да започнат незабавно репетициите. Нашият окръг винаги е бил на едно от челните места в страната в естрадния жанр. Нена и този сезон се затвърди това мнение.

Иван УЗУНОВ

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Вестник „Борба“ — В. Търново, ул. „В. Левски“ № 11, ТЕЛЕФОНИ: Гл. редактор 24-58; зам. гл. редактор 22-26; отдели „Партиен живот и пропаганда“ — „Низов печат и писаници“ — 25-27; отдели „Селскостопански“ и „Култура, бит, култур и сатира“ — 23-08; отдели „Икономически“ — 31-25; Счетоводство — 32-59; канцелария и фотосътрудник 24-59; коректори и дежурен редактор 24-89.

ТУРБИНИСТЪТ

ВЕЧЕ СЕ БЕШЕ СЪТЪМНИЛО.

Джидът обляваше дългите стъклени стени на турбинната зала. Често блъскаха светкавици и осветляваха плетеницата от стълбове, кабели, железни кули на външната токоизправителна уредба.

Станю току-що беше предал работата на Лазар, сменяния турбинист. С тревожно негъпоение дочака времето за смяна. Може би, в този момент оперираща Венета в Окръжната болница, Венета, сестричката, романтичната учителка доброволка, отишла да се просвета в далечното българомохамеданско село. Той има вина, ако се случи нещо лошо с нея. Да, той. Трябваше да настоява, да се наложи да бъде извършена операцията по-навреме. Може би, е справедливо да не оставиш малчуганите посред учебната година (тя ги наричаше своите козети и жребчета, макар че с тях имаше такива главоболни), но да отлагаш грижите, които дължиш на здравето, и да се стигне дотам, да те пренасят с болничната линейка!

С бързи крачки Станю излизаше из турбинната зала. Дебелите тръби, които докарват парата, се проточаха в разни посоки, спускаха се, катереха се, влиаха се в турбината, излизаша из нея като кръвоносни съдове, които карат да тупти това огромно сърце. По-скоро

— РАЗКАЗ —
от Боян БОЛГАР

да се умие, да навлеке памук-лейката и към болничката. Не се сети да вземе мушата си, като тръгваше днес за работа. Кой да предположи? Няма значение сега.

Беше свалил работната престилка и, навил ръкави, миеше ръцете си в гардеробната. Изведнаж ослепителна била светлина, като тая, която хвърля електрогените, блесна в прозореца. Гръм върху токоизправителната уредба. Сграшн, дявол да го вземе! Огненият юмрук едва ли не го ргъна в очите, не го ослепи. Джидовите струи плъхоха по прозореца, като че електроцентралата беше кораб в разбулено море. Тутакси лампите примигаха, угаснаха. Вместо тях светнаха аварийните лампички и забуча сирената. Проклетата история! Сега ли точно трябва да се случи тая мръсотия?

Габна памуклейката и се втурна в командната зала. Алармените звънци бръмчаха, сирената виеше, зелените предупредителни лампи светваха, гаснеха, светваха, гаснеха, четири телефонни апарата звъняха. Инженерът, диспечерът, раздрозени до крайност, викаха в слушалките, защото шумът беше невъобразим, абесващ. Станю чуваше фрази, произнесени бегом.

— Генератор номер едно, веднага! Не се бави, бе! — крещеше Ламбрев, диспечерът, в една слушалка.

Тръсна я, сграби другата:

— Изключихте ли турбините? Тръпна и нея, дигна третата: — Двигателите на котлите запалили ли са оборотите?

Миронски, инженерът, клатеше глава, стиснал с ръка четвъртата слушалка: — Невъзможно! Докато не мине електрическата буря, е невъзможно.

Окачи слушалката, хвана челото си с две ръце. Станю пристъпи: — Ударена е подстанцията, другарю Миронски. Видях с очите си.

— Да, пръсвана на изолатори.

— На разположение съм. Излязох от смяна.

— Добре. Само че трябва да спрат гръмотевиците. Най-лошото е, че точно в този момент в болничката правят сложна операция.

Станю изтръпна: Венета.

Пак зазвъня телефонът, който инженерът току-що затвори. Диспечерът пое слушалката: — Да, да.

Заслуша се.

— Отново болничката, — обрвна се към инженера.

Ако до пет минути не се възстанови осветлението, това щяло да струва един човешки живот.

— Какво да правя? — стовари ръка върху командното табло Миронски. — Дяволска работа! И при нас е въпрос за човешки живот! Невъзможно! Забранено и невъзможно, разбираш ли?

— Ламбрев дигна раменче, взе да заеква в слушалката: — Невъзможно. Уредба с ви-

соко-напрежение. Немислимо е проникването сега. Абсолютно забранено. Ще държите отговорни не нас. Не нас, не нас, бурята, дяло господ.

Станю беше сигурен, че се касае за Венета. Мисълта му, затворена тук като него, се блъскаше в стените. Трябваше да се направи нещо, дявол да го вземе! В тая борба на живот и смърт няма място за чакане. Той видя, добре видя огнения меч, който разсече изолаторите, там на средния железен стълб.

Ако поиска разрешение от инженера да проникне в откритата токоизправителна уредба? Изключено — да получи съгласие. Напротив, ще бъде заплашен с кой знае какво наказание. Никой отговорник на електроцентрала не би подложил свой подчинен на такава опасност. И правилникът е категоричен.

Докато диспечерът с мрачен, бягаш поглед слагаше слушалката върху вилката. Станю се отдалечи. Измъкна се из залата, обрвна се, погледна още веднаж раздрозените улици сибуети на Миронски и Ламбрев, зад които от миг на миг светваха като котешки зеници зелените сигнални лампи. Пахлузи такето, което се подкачваше от джоба на панталоните, дигна яката на памуклейката. Брънка в джоба и извади електрическото си фенерче. Натисна копчето му: свети. Всичко това извърши трескаво, почти машинално. Не, няма време за колебание, пет минути, пет минути са съвсем съвсем нищо.

Джидът го посрещна като с бичове. Обля го, шибна лицето му, опръска краката му. Станю се наведе, нави крачолите, защо то водата в двора стигаше почти до глезените — външния канал

не беше достатъчно широк, за да я погледне. И тръгна към телената ограда, която загъбваше токоизправителната уредба. Стигна до железната врата. Освети я с фенерчето. На нея висеше бялата емалова табелка с червен надпис: „Опасно за живота! Надписът му беше отдавна познат, но пак го прочете, видя отново и черния череп, нарисован отгоре.

Хайде, бързо! Влизай! След минутка ще бъде късно! Краката не се подчиниха. Отстъпи крачка. Почна да диша задъхано, като че беше тичал от болничката дотук. Полазиха го тръпки. Трепереше цял, тресе се от глава до пети. Страх, сковаващ страх. Ако се върне, ако се прибере тихичко в електроцентрала, никой няма да знае, че се е уплашил. Гръм изтрещя нататък. Станю подскочи. Ужасено животиниче! Той е подлец, какъв кръвъл подлец! Дори нищо да не се случи с Венета, дори сега тя да не е изправена пред смъртта. Той е подлец. Подлец. Джидът му лискаше плесници, а той стоеше неподвижен.

Прозорецът на командната зала се отвори, показа се от вътре Миронски. Поколеба се, извика:

— Станю, какво правиш? Станю изведнаж отмести светлия кръг на фенерчето от табелата, насочи го към дръжката на вратата, натисна я. Машинално влезе в ограденото пространство, където като в парк беше подредена стоманената и фаянсова флора от стълбове, кабели, тръби, греди. И закричи, по-право задпапа по централната пътека с една единична мисъл в главата: „Не съм подлец. Не, не. Не съм подлец“.